

Yhteinen Ähtärinjärvi ry

Lausunto: Vaikuta vesiin Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella 2022-2027

Suunnitelmassa todetaan, että ”Vesienhoidon tavoitteena on laajan yhteistyön avulla säilyttää vesien hyvä tila sekä parantaa vesien tilaa siellä, missä se on päässyt heikentymään.”

Yhdistys on sitä mieltä, että ko. tavoitteet eivät ole toteutuneet ja heikkojen vesien tila ei ole parantunut.

Keskeiset kysymykset

Ähtärinjärven tila huononee edelleen. Sinilevää esiintyy yhä runsaammin kesäisin ja veden tummuuden lisääntyminen on jatkuvaa. Suunnittelu ja mahdolliset toimenpiteet eivät ole auttaneet. Järven rapu- ja simpukkakanta on kokemuksemme mukaan lähes hävinnyt.

Jostain syystä järvi kuitenkin luokitellaan ekologiselta tilaltaan hyväksi. Tässä on suuri ristiriita.

Suunnitelmassa kuitenkin todetaan, ettei Ähtärinjärven tilaa tulisi päästää huononemaan ja uusien turvetuotantoalueiden sijoittumiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta vesienhoidon tavoitteet eli vesien hyvän tilan saavuttaminen ja hyvän ja erinomaisten tilan säilyttäminen voidaan turvata. Silti esim. maakuntahallinto valmistelee vaihemaakuntakaavaa III, jossa esitetään uusien turvetuotantoalueiden lisäämistä 15 000 ha:lla Etelä-Pohjanmaan alueella. Vesienhoitosuunnitelmassa on virheellinen tieto: ”Uusia turvetuotantoalueita on valtakunnallisesti esitetty noin 14 000 ha joista 25 % sijoittuu vesienhoitoalueelle.”

Maataloudesta tulevien päästöjen vähentämiseksi tulee edelleen kehittää tukijärjestelmää siten, että korkeampia tukia myönnetään niille tiloille, jotka sijaitsevat vesistöjen vierellä.

Avohakkuiden toteuttaminen lähellä rantaviivaa tulisi lainsäädännöllisesti lopettaa ja muuttaa käytäntö jatkuvan kasvun periaatteella toteutettavaksi.

Suunnitelmassa todetaan, että kemiallisen tilan mittaustoiminta on liian vähäistä. Ähtärinjärven tummuus ja soinen ympäristö viitanee kohonneeseen elohopeariskiä kalastossa. Täten kalojen elohopeapitoisuuksien mittaaminen tulisi olla säännöllistä ja siinä selkeä vastuutaho.

Ähtärinjärven säännöstelyväli on liian suuri. Esim. järven pohjoispää on talvisin jäässä pohjaan saakka. Säännöstelyä tulee voida muuttaa helpommin.

Vastuu vesien kunnostuksesta on kääntynyt päällelleen. Vapaaehtoisilta vaaditaan asiantuntemusta monimutkaisesta hankemaaailmasta ja hankintalainsäädännöstä, jotta rahoituskanavia löytyisi ja kunnostustoimet voisivat onnistua. Pienellä yhdistyksellä, kuten Yhteinen Ähtärinjärvi ry, ei ole työntekijä- ja lakimiesresursseja byrokratian pyörittämiseen. Järvien kunnostamisen tulisi olla enemmän virkamiehien ja kuormituksen aiheuttajien vastuulla.

Valtakunnallinen rahoitus vesienhoitoon on täysin riittämätön. Tämänhetkinen taso, 1Me koko maan alueelle merkitsee n.10e/järvi kunnostustoimintaan. Jatkossa rahoitusta tulee lisätä huomattavasti ja samalla vastuuttaa kuormituksen aiheuttajatahoja rahoitukseen osallistumiseen.

Rauni Lanamäki
varapuheenjohtaja, Yhteinen Ähtärinjärvi ry
rml@iki.fi